

Down under amfibieën tellen

De meeste mensen zoeken kikkers, padden en salamanders boven water, of halen ze met schepnet naar boven. Dat is natuurlijk de makkelijkste manier om deze diergroep te zien. Echter, een gedeelte van de levenscyclus van amfibieën vindt onder water plaats. Zeker interessant om ze op deze manier te bestuderen, dat doe ik duikend met een camera.

Een deel van de populatie bruine kikkers overwinteren in het water. Dit wist ik niet, tot ik drie jaar geleden tijdens een winterduik in het Gasselterveld een paar kikkers op de bodem vond. Ze zagen er wat levenloos uit, maar ze waren niet dood: kikkers in overwintering! Heel interessant. Sindsdien ga ik elke winter een paar keer duiken, op zoek naar kikkers op de bodem in deze plas. Hoe vaker je het doet, hoe gemakkelijker je ze kunt vinden. De kikkers zitten soms verstopt in de klei, soms verscholen in plukjes algen of gewoon liggend op de bodem. Bij de meeste kikkers lijkt het of het lijfje ietwat is platgedrukt door de waterdruk op 12-20 meter diepte. Onder deze omstandigheden is het extra ooglid (knipvlies) goed zichtbaar. Ergens in februari verdwijnen de kikkers.

Geen nood, een paar weken later begint een andere interessante periode, maar dan met de gewone pad. In de buurt van Ruinerwold kun je eind maart parende padden onder water observeren tot een diepte van twee meter. De padden die ik onder water heb gezien zijn overdag gefotografeerd, juist als het wat zonnig was en dan aan de zonnige kant van de plas. Terwijl de paddentrek op land voornamelijk plaatsvindt in het donker. Eigenlijk moet ik nog een keertje in het donker terug... Het voorjaar is nu echt begonnen. Het water warmt verder op en het kikkerdril komt uit. En ja, je vindt ook 'kikkervisjes' tijdens



Een in het water overwinterende bruine kikker lijkt op 12 tot 20 meter diepte wat platgedrukt door de waterdruk. Onder deze omstandigheden is het extra ooglid (knipvlies) goed zichtbaar. (Foto's: Brenda de Vries)



het duiken (0-2 meter diep). In het begin zijn deze 'dikkopjes' erg klein, maar na een paar weken herken je duidelijk een oogje, mondje en een dikke kop met staart. Dat is het moment waarop ze zich redelijk goed laten fotograferen omdat ze soms even op de bodem stil liggen. Als ze nog wat ouder zijn, dan zie je ook de ontwikkeling van de pootjes. En daarna verdwijnen ook deze 'kikkervisjes' plots uit het water om kennelijk op land verder te leven.

In dezelfde periode zie je soms ook larven van de kleine watersalamander. Het is wel goed zoeken, want ze zijn vrij kleurloos en natuurlijk niet groot. Op foto's kun je details waarnemen die met het blote oog niet te zien zijn. Dat maakt het voor mij interessant om deze diertjes te fotograferen. Opvallende is dat ik nooit een volwassen watersalamander onder water ben tegen gekomen. Maar ze zouden er natuurlijk wel moeten zitten, want ze paren ook onder water. En daarna herhaalt de cyclus van het leven zich weer, in de winter vind je weer overwinterende kikkers, deels de kikkers waarvan je het 'kikkervisstadium' nog bewonderd hebt? Voor mij een bewijs dat ook zoet water in Nederland interessant kan zijn en dat er meer leven te vinden is dan alleen maar 'vis'.



Parende gewone padden onder water. (Foto: Brenda de Vries)



Larve gewone pad onder water waarbij de pootjes al goed zijn ontwikkeld. (Foto: Brenda de Vries)

Brenda de Vries